

17.4.2024

A9-0003/99

Amandman 99

Dragoş Pişlaru

u ime Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

Izvješće

A9-0003/2024

Lucia Āuriř Nicholsonov

Europska iskaznica za osobe s invaliditetom i europska parkirna karta za osobe s invaliditetom (COM(2023)0512 – C9-0328/2023 – 2023/0311(COD))

Prijedlog direktive

–

AMANDMANI EUROPSKOG PARLAMENTA *

na prijedlog Komisije

DIREKTIVA (EU) 2024/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

o uspostavi europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom

(Tekst znaĉajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1., članak 62., članak 91. i članak 21. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

* Amandmani: novi ili izmijenjeni tekst oznaĉava se podebljanim kurzivom, a brisani tekst oznakom **█**.

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C, C/2024/1595, 5.3.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1595/oj>

² SL C , , str. .

³ Stajalište Europskog parlamenta od ... (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od

budući da:

- (1) **■** Unija se temelji na vrijednostima ljudskog dostojanstva, slobode, **jednakosti** i poštovanja ljudskih prava i predana **je** borbi protiv diskriminacije, među ostalim na temelju invaliditeta, kako je utvrđeno u Ugovoru o Europskoj uniji (UEU), Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) i **Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom**⁴.
- (2) U članku 26. Povelje Unija priznaje i poštuje pravo osoba s invaliditetom na mjere čiji je cilj osiguravanje njihove neovisnosti, društvene i profesionalne uključenosti te njihovo sudjelovanje u životu zajednice.
- (3) Svaki građanin Unije ima temeljno pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u UEU-u i UFEU-u i u mjerama donesenima radi njihove provedbe. **Člankom 18. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom ujedno se priznaju prava osoba s invaliditetom na, među ostalim, slobodu kretanja i slobodu izbora mjesta stanovanja na ravnopravnoj osnovi s drugima.**

⁴ **SL L 23, 27.1.2010., str. 37.**

- (4) Prema Sudu Europske unije status građanina Unije predodređen je da bude temeljni status državljana država članica pri ostvarivanju prava na kretanje i boravak na državnom području država članica, koji onima od tih državljana koji se nalaze u istoj situaciji omogućuje da se u području primjene UFEU-a *ratione materiae*, bez obzira na njihovo državljanstvo i ne dovodeći u pitanje iznimke izričito predviđene s tim u vezi, prema njima jednako pravno postupa.
- (5) Unija je stranka ■ Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom ■ , čije je odredbe, koje su sastavni dio pravnog poretka Unije, obvezuju u okviru njezinih nadležnosti. Sve države članice stranke su Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, koja ih obvezuje u okviru njihovih nadležnosti. ***Iako su Unija i sve države članice potpisale i ratificirale navedenu konvenciju, potrebno je ostvariti napredak u pogledu ravnopravnosti osoba s invaliditetom na razini Unije i u svim državama članicama.***

- (6) *U Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom prepoznaje se da su osobe s invaliditetom osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim okolišnim, administrativnim, tehnološkim i društvenim preprekama mogu dovesti do diskriminirajućeg postupanja.* Svrha Konvencije *stoga* je promicanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda svih osoba s invaliditetom *bez diskriminacije bilo koje vrste* i promicanje poštovanja njihova urođenog dostojanstva, *osobne autonomije, uključujući slobodu osobnog izbora, i neovisnosti osoba* kako bi se osiguralo njihovo puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje u društvo na ravnopravnoj osnovi s drugima. U Konvenciji se prepoznaje i važnost *poštovanja razlika i prihvaćanja osoba s invaliditetom kao dijela ljudske raznolikosti i čovječnosti* te potreba za poduzimanjem odgovarajućih mjera kako bi se osigurala *jednakost mogućnosti i pristupačnost* za osobe s invaliditetom. *U Konvenciji se navodi da su žene i djevojke s invaliditetom izložene višestrukim oblicima diskriminacije te se predviđa da države stranke poduzmu mjere radi osiguravanja punog i ravnopravnog uživanja svih njihovih ljudskih prava i temeljnih sloboda. U njoj se također prepoznaju teški uvjeti s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom koje su predmet višestrukih, odnosno teških oblika diskriminacije na osnovi rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkih ili drugih uvjerenja, nacionalnog, etničkog, starosjedilačkog ili socijalnog podrijetla, imovinskog statusa, rođenja, dobi ili nekog drugog statusa.*

- (7) U načelu br. 3 europskog stupa socijalnih prava⁵, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički proglasili u Göteborgu 17. studenoga 2017. („stup”), predviđa se da svi, među ostalim bez obzira na invaliditet, imaju pravo na jednako postupanje i jednake mogućnosti u pogledu **zapošljavanja, socijalne zaštite, obrazovanja te** pristupa robi i uslugama dostupnima javnosti **i da se trebaju poticati jednake mogućnosti nedovoljno zastupljenih skupina**. Osim toga, u načelu br. 17 stupa prepoznaje se pravo osoba s invaliditetom na **potporu dohotku koja im omogućuje dostojan život**, usluge koje im omogućuju sudjelovanje u društvu **te radno okruženje prilagođeno njihovim potrebama**.
- (8) **Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030., koja je donesena u okviru komunikacije Komisije od 3. ožujka 2021., usmjerena je na rješavanje različitih izazova s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom i ostvarivanje napretka u svim područjima Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, i na razini Unije i na razini država članica.**
- (9) Cilj je Direktive (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ poboljšati pristup određenim proizvodima i uslugama ukidanjem i sprečavanjem prepreka koje proizlaze iz različitih zahtjeva za pristupačnost u državama članicama, što doprinosi povećanju dostupnosti pristupačnih proizvoda i usluga na unutarnjem tržištu, uključujući pristup internetskim stranicama i uslugama na mobilnim uređajima određenih javnih službi, te poboljšati pristupačnost relevantnih informacija. ■ Nadalje, cilj je Direktive (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ poboljšati pristupačnost internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora.

⁵ SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

⁶ Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

⁷ Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1.).

- (10) *Osim toga, u okviru prava Unije jamči se i pravo na nediskriminaciju u pristupu prijevozu te druga prava. Među njima je na primjer pravo putnika s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću na besplatnu pomoć u zračnom prijevozu, željezničkom prijevozu, prijevozu plovilima ili autobusnom prijevozu, kako je utvrđeno uredbama (EZ) br. 1107/2006⁸, (EU) 2021/782⁹, (EU) br. 1177/2010¹⁰ i (EU) br. 181/2011¹¹ Europskog parlamenta i Vijeća. Nadalje, države članice mogu u skladu s pravom Unije, posebice Direktivom 1999/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹², uvesti snižene cestarine ili korisničke naknade za ceste, mostove ili tunele s naplatom te izuzeća od obveze plaćanja takvih cestarina ili korisničkih naknada za sva vozila kojima se koriste osobe s invaliditetom ili su u njihovu vlasništvu.*

⁸ Uredba (EZ) br. 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 26.7.2006., str. 1.).

⁹ Uredba (EU) 2021/782 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prijevozu (SL L 172, 17.5.2021., str. 1.).

¹⁰ Uredba (EU) br. 1177/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutarnjim plovnim putovima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 334, 17.12.2010., str. 1.).

¹¹ Uredba (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 55, 28.2.2011., str. 1.).

¹² Direktiva 1999/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 1999. o naknadama koje se naplaćuju za upotrebu cestovnih infrastruktura za vozila (SL L 69, 4.3.2022., str. 1.).

- (11) Osobe s invaliditetom mogu nadležnim tijelima vlasti **ili tijelima** u državi članici u kojoj borave podnijeti zahtjev za priznavanje statusa osobe s invaliditetom jer je to pitanje u nadležnosti država članica. **Postupci** procjene invaliditeta **razlikuju se** među državama članicama. Ako nadležna tijela vlasti **ili tijela** podnositelju zahtjeva priznaju status osobe s invaliditetom, mogu mu izdati potvrdu o invaliditetu, iskaznicu za osobe s invaliditetom ili drugu službenu ispravu kojom mu se priznaje status osobe s invaliditetom. ***U državama članicama u kojima ne postoji definicija statusa osobe s invaliditetom pravo na određene usluge na temelju invaliditeta može se iskoristiti kada se usluge ili pogodnosti odobravaju osobama s invaliditetom.***

- (12) *U Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom prepoznaje se da diskriminacija i socijalna isključenost s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom nastaju kao rezultat okolišnih i sustavnih prepreka te prepreka koje proizlaze iz stajališta u društvu, a ne sâma njihovog oštećenja. Zbog izostanka uzajamnog priznavanja njihova statusa među državama članicama osobe s invaliditetom često se suočavaju sa specifičnim i znatnim poteškoćama i preprekama pri ostvarivanju svojih temeljnih prava na jednako postupanje, nediskriminaciju i slobodno kretanje. To posebno vrijedi za kratkotrajne boravke ili posjete drugoj državi članici u smislu članka 6. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹³, kojim se predviđa da građani Unije i članovi njihovih obitelji imaju pravo boraviti u drugoj državi članici u razdoblju do tri mjeseca, a da pritom ne podliježu nikakvim uvjetima ili formalnostima, osim zahtjevu da imaju važeću osobnu iskaznicu ili putovnicu. Za razdoblja dulja od tri mjeseca člankom 7. te direktive nalaže se da se ispune dodatni uvjeti i, u tom slučaju, člankom 8. navedene direktive predviđeno je da država članica domaćin može od građana Unije zahtijevati da se prijave kod nadležnih tijela.*

¹³ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

- (13) Osobama s invaliditetom koje se na dulje razdoblje sele u drugu državu članicu radi zaposlenja, studiranja ili u druge svrhe nadležna tijela vlasti **ili tijela** druge države članice mogu ■ procijeniti i službeno priznati invaliditet te im se može izdati potvrda o invaliditetu, iskaznica za osobe s invaliditetom ili druga službena isprava kojom im se priznaje status osobe s invaliditetom **odnosno odluka o pravu na određene usluge na temelju invaliditeta**, u skladu s primjenjivim pravilima te države članice, osim ako je drukčije predviđeno zakonom ili dogovoreno između država članica.
- (14) ***Kako bi se promicalo slobodno kretanje osoba s invaliditetom koje sudjeluju u programu mobilnosti Unije, upotrebom europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom trebalo bi osigurati kontinuirani ravnopravan pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju odnosno uvjetima i prostorima za parkiranje za vrijeme trajanja tog programa. Programi mobilnosti Unije obuhvaćaju programe koje je Unija uspostavila radi potpore mobilnosti osoba na određeno vrijeme u drugu državu članicu u svrhu obrazovanja ili osposobljavanja odnosno u svrhe povezane s građanskim angažmanom ili kulturom, kao što su program Europske snage solidarnosti ili Erasmus+, uspostavljeni Uredbom (EU) 2021/888¹⁴ odnosno Uredbom (EU) 2021/817¹⁵ Europskog parlamenta i Vijeća.***

¹⁴ Uredba (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europske snage solidarnosti i o stavljanju izvan snage uredba (EU) 2018/1475 i (EU) br. 375/2014 (SL L 202, 8.6.2021., str. 32.).

¹⁵ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 1.).

- (15) Međutim, osobe s invaliditetom kojima je takav status priznat **ili osobe s pravom na određene usluge na temelju invaliditeta, kada** na kratko razdoblje putuju u državu članicu koja nije država članica njihova boravišta ili je posjećuju, **redovito** nailaze na znatne poteškoće **i prepreke** u ostvarivanju svojeg prava na posebne uvjete ili povlašteno postupanje koji se nude u državi članici u koju putuju ili koju posjećuju **ako** im se u toj državi članici ne prizna status osobe s invaliditetom **ili pravo na određene usluge na temelju invaliditeta** i ako nemaju potvrdu o invaliditetu, iskaznicu za osobe s invaliditetom ili drugu službenu ispravu kojom im se u državi članici domaćinu priznaje status osobe s invaliditetom **ili pravo na određene usluge na temelju invaliditeta. Posebice se osobe s nevidljivim invaliditetom često suočavaju sa specifičnim poteškoćama kada se od njih zatraži da dokažu svoj invaliditet kada putuju u drugu državu članicu ili je posjećuju.**
- (16) Pri ostvarivanju svojih prava na slobodno kretanje osobe s invaliditetom koje putuju u drugu državu članicu ili je posjećuju dovode se u položaj koji je **u znatnoj mjeri** nepovoljan u odnosu na osobe **bez invaliditeta i osobe** s invaliditetom koje u državi članici u koju putuju ili koju posjećuju imaju potvrdu o invaliditetu, iskaznicu za osobe s invaliditetom ili drugu službenu ispravu kojom im se priznaje status osobe s invaliditetom **ili pravo na određene usluge na temelju invaliditeta.**

- (17) Nadalje, kada osobe s invaliditetom putuju u drugu državu članicu ili je posjećuju, **veliku** im nesigurnost stvara neznanje o tome hoće li se ili u kojoj će se mjeri priznati njihov status osobe s invaliditetom **ili pravo na određene usluge na temelju invaliditeta** i službene isprave kojima se taj status ili pravo priznaje. **Taj problem dodatno pogoršava ograničena dostupnost informacija na internetu o njihovim specifičnim pravima i povlasticama koje su im na raspolaganju.** Naposljetku, osobe s invaliditetom mogu biti spriječene u ostvarivanju svojih prava na slobodno kretanje **te puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje u društvo.**
- (18) **U nizu predstavki podnesenih Europskom parlamentu građani Unije izrazili su zabrinutost zbog izostanka uzajamnog priznavanja invaliditeta u Uniji te su zatražili uvođenje iskaznice za osobe s invaliditetom na razini Unije.**

- (19) Uz **razne vidljive i nevidljive**, fizičke, **društvene** i druge prepreke u pristupu javnim i privatnim prostorima **te uslugama, nedostatak razumne prilagodbe i** visoki troškovi ključni su čimbenici koji mnoge osobe s invaliditetom odvrćaju od odlaska na putovanje. Osobe s invaliditetom imaju specifične potrebe koje **rezultiraju dodatnim troškovima povezanim s njihovim invaliditetom** i koje mogu zahtijevati **angažiranje** osoba koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući osobe koje su priznate kao osobni asistenti u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom, **odnosno tumača za znakovni jezik ili služenje životinjom pomagačem**, zbog čega su njihovi putni troškovi veći od putnih troškova osoba bez invaliditeta. Nepriznavanje statusa osobe s invaliditetom **ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta** u drugim državama članicama može ograničiti njihov pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju odnosno uvjetima i prostorima za parkiranje rezerviranim za osobe s invaliditetom, kao što su besplatan pristup ili niže cijene, **prioritetna sjedala u javnom prijevozu i rezervirana parkirna mjesta**, te utječe na njihove putne troškove, život, **socijalnu i ekonomsku integraciju i osobnu autonomiju**. Nadalje, **zbog rasprostranjenosti nedostatnog znanja o politikama u području psihosocijalne, kognitivne, fizičke ili senzorne pristupačnosti postoji mogućnost diskriminatornog ponašanja prema osobama s invaliditetom**.

- (20) Povlašteno postupanje, kao što su osobna asistencija, prioritetni pristup ili ***moгуćnost izbjegavanja redova***, bez obzira na to nudi li se uz naknadu ili bez nje, ***često je*** važno kako bi se osobama s invaliditetom omogućilo da imaju pristup raznim uslugama, aktivnostima i sadržajima te da ***ih*** mogu ***u potpunosti iskoristiti***. No ako se u državi članici koju posjećuju ili u koju putuju ne provodi ***uzajamno*** priznavanje njihova statusa osobe s invaliditetom ***ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta*** ni službenih isprava kojima se priznaje njihov status ili pravo ■ izdanih u drugim državama članicama, osobe s invaliditetom možda neće moći ostvariti pravo na posebne uvjete ili povlašteno postupanje koje javna tijela ili privatni subjekti u toj državi članici nude nositeljima potvrde o invaliditetu, iskaznice za osobe s invaliditetom ili drugih službenih isprava kojima se priznaje status osobe s invaliditetom ***ili pravo na određene usluge na temelju invaliditeta*** koje su izdane u državi članici u koju putuju ili koju posjećuju.

- (21) ***Iako dobrovoljan i ograničena opsega***, pilot-projekt iskaznice EU-a za osobe s invaliditetom pokrenut 2016. i proveden u osam država članica pokazao je ***da je olakšavanje uzajamnog priznavanja, među državama članicama, statusa osobe s invaliditetom ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta donijelo*** koristi za osobe s invaliditetom u pristupu posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju u vezi s uslugama u području kulture, slobodnih aktivnosti, sporta, a u nekim slučajevima prijevoza, kao i u podupiranju njihova prekograničnog kretanja u Uniji na kratko razdoblje, ***te da su ciljevi iskaznice i dalje relevantni za aktualne potrebe osoba s invaliditetom***. Osim toga, taj je pilot-projekt uključivao i druge primjere usluga, aktivnosti i sadržaja za koje se nude posebni uvjeti ili povlašteno postupanje za osobe s invaliditetom.
- (22) Na temelju svojeg statusa osobe s invaliditetom ***ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta*** osobe s invaliditetom mogu nadležnim tijelima vlasti ***ili tijelima*** u državi članici u kojoj borave podnijeti zahtjev za izdavanje parkirne karte za osobe s invaliditetom kojom se priznaje pravo na određene uvjete i prostore za parkiranje rezervirane za osobe s invaliditetom. Svaka država članica ima na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini uspostavljen postupak podnošenja zahtjeva za ishođenje parkirne karte za osobe s invaliditetom ili osobe koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente, kao i uspostavljene kriterije prihvatljivosti za tu kartu.

- (23) U Preporuci Vijeća 98/376/EZ¹⁶ utvrđuje se europski model parkirne karte za osobe s invaliditetom, koji olakšava priznavanje takvih parkirnih karata u državama članicama. **No s obzirom da je ta preporuka neobvezujuća**, njezina provedba i dodavanje elemenata odnosno odstupanja od preporučenog modela na nacionalnoj razini doveli su do supostojanja mnogostrukih **parkirnih** karata za osobe s invaliditetom. Ta mnogostrukost ograničava prekogranično priznavanje tih parkirnih karata u drugim državama članicama te osobama s invaliditetom otežava pristup **specifičnim** uvjetima i prostorima za parkiranje rezerviranim za nositelje parkirne karte za osobe s invaliditetom u drugim državama članicama. Nadalje, navedena preporuka nije ažurirana kako bi se uzeo u obzir aktualni razvoj tehnologije i digitalizacije. **Osим toga**, u državama članicama **pojaviли su se** problemi povezani s prijeverama i krivotvorenjem parkirnih karata za osobe s invaliditetom jer ih je zbog prilično jednostavnog izgleda lako krivotvoriti, a taj se izgled u praksi razlikuje u svakoj državi članici, što otežava provjeru. **S obzirom da se ovom Direktivom predviđaju podrobnija pravno obvezujuća pravila u tom području, Preporuka 98/376/EZ više ne ostvaruje svoje ciljeve. Međutim, države članice trebale bi moći dopustiti da parkirne karte za osobe s invaliditetom koje su izdane u skladu s tom preporukom i prije datuma početka primjene mjera kojima se prenosi ova Direktiva imaju na njihovu državnom području isti učinak kao europska parkirna karta za osobe s invaliditetom.**

¹⁶ Preporuka Vijeća 98/376/EZ od 4. lipnja 1998. o parkirnoj karti za osobe s invaliditetom (SL L 167, 12.6.1998., str. 25.).

- (24) Kako bi se osobama s invaliditetom olakšao pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju povezanom s uslugama, **među ostalim s uslugama putničkog prijevoza**, aktivnostima i sadržajima, u državama članicama koje nisu država članica njihova boravišta, **ujedno i** kada se oni pružaju bez naknade, trebalo bi ukloniti preostale prepreke i poteškoće za putovanje u drugu državu članicu ili posjet drugoj državi članici koje proizlaze iz izostanka **uzajamnog** priznavanja njihova statusa osobe s invaliditetom **ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta** te službenih isprava kojima se taj status ili pravo priznaje ■ izdanih u drugim državama članicama i njihovih parkirnih prava.
- (25) Stoga, kako bi se osobama s invaliditetom ■, **kada radi kratkotrajnog boravka putuju u drugu državu članicu ili je posjećuju**, olakšalo ostvarivanje prava na pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju koje nude javna tijela ili privatni subjekti, bez diskriminacije na temelju državljanstva i na ravnopravnoj osnovi s osobama s invaliditetom u toj državi članici, te kako bi im se olakšali upotreba **svih vrsta** prijevoza i ostvarivanje prava na uvjete i prostore za parkiranje rezervirane za osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi kao i u toj državi članici, potrebno je uspostaviti okvir, pravila i zajedničke uvjete, uključujući zajednički standardizirani model, za europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom kao dokaz priznatog statusa osobe s invaliditetom **ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta** i europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom kao dokaz njihova priznatog prava na uvjete i prostore za parkiranje rezervirane za osobe s invaliditetom. **Nadalje, države članice trebale bi moći odlučiti da će ovu Direktivu primjenjivati na osobe s invaliditetom kojima je takav status priznat ili osobe s pravom na određene usluge na temelju invaliditeta tijekom razdoblja duljih od kratkotrajnog boravka.**

- (26) Uzajamnim priznavanjem europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom trebalo bi osobama s invaliditetom kojima je takav status priznat **ili osobama s pravom na određene usluge na temelju invaliditeta** u određenoj državi članici olakšati i zajamčiti pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju koje javna tijela ili privatni subjekti nude za širok raspon usluga, aktivnosti i sadržaja, među ostalim kada se oni pružaju bez naknade, kao i pristup uvjetima i prostorima za parkiranje rezerviranima za osobe s invaliditetom **i, ako je primjenjivo, za osobe koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente**, pod uvjetima koji su ravnopravni onima predviđenima na osnovi nacionalnih potvrda o invaliditetu, iskaznica za osobe s invaliditetom ili drugih službenih isprava kojima se taj status priznaje, **ako takve službene isprave postoje**, i parkirnih karata za osobe s invaliditetom koje su izdala nadležna tijela vlasti **ili tijela** u državi članici domaćinu.
- (27) Osim na uvjete i prostore za parkiranje usluge, aktivnosti i sadržaji obuhvaćeni ovom Direktivom odnose se na širok raspon aktivnosti, uključujući aktivnosti koje javna tijela ili privatni subjekti nude bez naknade na obveznoj osnovi, na temelju nacionalnih ili lokalnih pravila ili pravnih obveza, ili na dobrovoljnoj osnovi, posebno od strane privatnih subjekata, u raznim područjima politike, kao što su kultura, slobodne aktivnosti, turizam, sport, javni i privatni prijevoz te **osposobljavanje**.

- (28) Primjeri posebnih uvjeta ili povlaštenog postupanja uključuju besplatan pristup, niže cijene, snižene cestarine ili korisničke naknade za ceste, mostove ili tunele s naplatom, prioritetni pristup, ***pristup zonama ograničenog prometa i pješačkim zonama, prioritetna sjedala u javnom prijevozu***, posebno označena ***i pristupačna sjedala u javnom prijevozu***, parkovima i drugim javnim prostorima, pristupačna sjedala na kulturnim ili javnim događanjima, osobnu asistenciju, životinje pomagače ***kao što su psi vodiči ili psi pomagači za osobe s invaliditetom, među ostalim za osobe s oštećenjima vida***, pomoć na plaži pri ulasku u vodu, podršku kao što je pristup brajici, zvučnim vodičima ili tumačima znakovnog jezika, nabavu pomagala ili pružanje pomoći, posudbu invalidskih kolica, posudbu plutajućih invalidskih kolica, dobivanje turističkih informacija u pristupačnim oblicima i upotrebu mobilnog skutera na cestama ili invalidskih kolica na biciklističkim stazama bez novčane kazne. ***Primjeri*** uvjeta i prostora za parkiranje uključuju ***besplatno ili dulje parkiranje ili rezervirana parkirna mjesta te pristup zonama u kojima je promet ograničen na određena vozila u skladu s nacionalnim pravom, kao što su zone s niskim emisijama***. Kada je riječ o uslugama putničkog prijevoza ***zrakoplovom, željeznicom, plovilima ili autobusom***, uz posebne uvjete ili povlašteno postupanje koji se nude osobama s invaliditetom, ***životinje pomagači kao što su psi vodiči ili psi pomagači za osobe s invaliditetom, među ostalim za osobe s oštećenjima vida***, osobni asistenti, ***tumači za znakovni jezik*** ili druge osobe koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć ili osobama sa smanjenom pokretljivošću putuju besplatno ***ili po sniženoj cijeni i***, ako je to izvedivo, sjede pokraj osobe s invaliditetom koju prate. ***Osobe koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć imenuju same osobe s invaliditetom ili njihovi zakonski skrbnici i mogu biti zamijenjene na ad hoc osnovi ovisno o potrebama osoba s invaliditetom.***

- (29) *Osobni asistenti prate osobe s invaliditetom ili im pružaju pomoć ili obavljaju svakodnevne aktivnosti, prema potrebi u okviru ugovornog odnosa, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom, s ciljem poticanja osobne autonomije i samostalnog života osoba s invaliditetom te olakšavanja njihova života u zajednici. Osobni asistenti, bez obzira na njihovo državljanstvo, trebali bi moći pratiti osobe s invaliditetom koje upotrebljavaju europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom ili europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom ili im pružati pomoć tijekom putovanja u državu članicu koja nije država članica njihova boravišta ili posjeta takvoj državi članici, pod uvjetom da imaju pravo na kretanje u Uniji na temelju primjenjivog prava Unije i nacionalnog prava.*
- (30) *U skladu s relevantnim pravom Unije, države članice trebale bi prema potrebi osigurati da pružatelji usluga prekograničnog prijevoza putnika putnicima koji su nositelji europske iskaznice za osobe s invaliditetom u trenutku kupnje putne karte, na temelju uredaba (EU) br. 181/2011 i (EU) br. 1177/2010, pruže ili, na temelju Uredbe (EU) 2021/782, na zahtjev stave na raspolaganje jasne informacije o posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju koji se primjenjuju na različite dionice u sklopu cijelog putovanja kako bi se izbjegla situacija u kojoj putnici koji su nositelji europske iskaznice za osobe s invaliditetom ne bi imali valjanu putnu ispravu pri ulasku u drugu državu članicu u okviru iste usluge prijevoza.*

- (31) Ovom se Direktivom utvrđuju način izdavanja, **produljenja i oduzimanja** europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom u državi članici te primjenjiva **pravila**, postupci i nadležnosti te države članice za procjenu i priznavanje statusa osobe s invaliditetom **ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta** i parkirnih prava osoba s invaliditetom. **Ako države članice izravno izdaju europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom, trebale bi zatražiti pristanak dotične osobe. Izdavanje i produljenje europske iskaznice za osobe s invaliditetom trebalo bi biti besplatno, a za ponovno izdavanje te iskaznice u slučaju gubitka ili oštećenja može se naplaćivati pristojba. Izdavanje i produljenje europske parkirne karte za osobe s invaliditetom trebali bi se provoditi besplatno ili uz naplatu pristojbe. Eventualne pristojbe koje se naplaćuju za ponovno izdavanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom u slučaju gubitka ili oštećenja ili za izdavanje i produljenje europske parkirne karte za osobe s invaliditetom ne bi trebale premašivati relevantne administrativne troškove niti bi trebale biti utvrđene na razini kojom bi se osobe s invaliditetom spriječilo u stjecanju ili ponovnom stjecanju tih isprava ili bi ih se od toga odvratilo.**

- (32) Države članice trebale bi, osim fizičke verzije *europske iskaznice za osobe s invaliditetom*, predvidjeti i digitalnu verziju te iskaznice ***i trebale bi moći predvidjeti digitalnu verziju europske parkirne karte za osobe s invaliditetom nakon što se provedbenim aktima utvrde tehničke specifikacije. Takve specifikacije*** trebale bi se temeljiti na iskustvu iz prošlog i aktualnog rada na europskoj razini na digitalizaciji potvrda i isprava, kao što je EU digitalna COVID potvrda uvedena na temelju Uredbe (EU) 2021/953 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷, i trebale bi omogućiti upotrebu europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte ***za osobe s invaliditetom u okviru lisnice za digitalni identitet na razini Unije***. Osobe s invaliditetom trebale bi biti ***obaviještene o tim mogućnostima i trebale bi moći slobodno odlučiti*** hoće li upotrebljavati ***fizičku ili digitalnu verziju europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili obje verzije te iskaznice. U državama članicama u kojima se fizička verzija europske parkirne karte za osobe s invaliditetom dopunjuje digitalnim verzijom, osobe s invaliditetom trebale bi moći zatražiti fizičku verziju karte, a ako to žele, trebale bi moći zatražiti i fizičku i digitalnu verziju karte.***

¹⁷ Uredba (EU) 2021/953 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2021. o okviru za izdavanje, provjeru i prihvaćanje interoperabilnih potvrda o cijepljenju, testiranju i preboljenju bolesti COVID-19 (EU digitalna COVID potvrda) radi olakšavanja slobodnog kretanja tijekom pandemije bolesti COVID-19 (SL L 211, 15.6.2021., str. 1.).

- (33) Za izdavanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom potrebno je obrađivati osobne podatke, uključujući posebice podatke o statusu osobe s invaliditetom nositelja iskaznice ili karte koji se smatraju „podacima koji se odnose na zdravlje” kako je navedeno u članku 4. točki 15. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸ i posebna su kategorija osobnih podataka u smislu članka 9. te uredbe. Svaka obrada osobnih podataka u kontekstu ove Direktive treba biti u skladu s primjenjivim pravom o zaštiti podataka, posebno s Uredbom (EU) 2016/679. Pri prenošenju ove Direktive države članice trebale bi zajamčiti da su u nacionalnom zakonodavstvu predviđene odgovarajuće zaštitne mjere za obradu osobnih podataka, osobito za posebne kategorije osobnih podataka. Države članice trebale bi se pobrinuti i za sigurnost, cjelovitost, autentičnost i povjerljivost podataka koji se prikupljaju i pohranjuju za potrebe ove Direktive.
- (34) Država članica odgovorna za izdavanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom trebala bi biti država članica u kojoj dotična osoba uobičajeno boravi ***u skladu s pravom Unije i u kojoj je provedena procjena njezina statusa osobe s invaliditetom ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta*** . Nositelji europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom trebali bi moći koristiti te isprave tijekom boravka u svim drugim državama članicama.

¹⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (35) Cilj je *europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom svim osobama s invaliditetom olakšati* učinkovito i puno ostvarivanje njihovih prava na slobodno kretanje i *ravnopravan pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju odnosno uvjetima i prostorima za parkiranje u vezi s uslugama, aktivnostima i sadržajima koje nude države članice, među ostalim kada se oni nude bez naknade. To se posebno odnosi* na osobe s invaliditetom **■** koje putuju u drugu državu članicu ili je posjećuju radi *posla ili osposobljavanja*.
- (36) Predviđeni okvir za uzajamno priznavanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom ne utječe na nadležnost država članica za procjenu i priznavanje statusa osobe s invaliditetom *ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta ili* za nuđenje posebnih uvjeta ili povlaštenog postupanja, kao što su besplatan pristup ili niže cijene za određene usluge za osobe s invaliditetom, *među ostalim one koje se služe životinjama pomagačima*, ili osobe koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente. *Njime se javnim tijelima ili privatnim subjektima ne nameće obveza uvođenja posebnih uvjeta ili povlaštenog postupanja za osobe s invaliditetom niti se uspostavlja centralizirani Unijin popis posebnih uvjeta ili vrsta povlaštenog postupanja za nositelje europske iskaznice za osobe s invaliditetom u svim državama članicama. Javna tijela i privatni subjekti mogu određene posebne uvjete ili povlašteno postupanje ponuditi samo nekoj specifičnoj skupini osoba s invaliditetom, ovisno o potrebama te specifične skupine.*

(37) *Europska iskaznica za osobe s invaliditetom može se zahtijevati kao dokaz statusa osobe s invaliditetom za ravnopravan pristup svim posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju u pogledu usluga, aktivnosti ili sadržaja, među ostalim kada se oni nude bez naknade, koji se nude ili su rezervirani za osobe s invaliditetom ili osobe koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući njihove osobne asistente, u okviru područja primjene ove Direktive. Međutim, europska iskaznica za osobe s invaliditetom ne bi se trebala zahtijevati kao dokaz invaliditeta u svrhu pristupa pravima predviđenima drugim pravom Unije ili nacionalnim pravom, među ostalim pravima na temelju kojih se nude posebne pogodnosti, posebni uvjeti ili povlašteno postupanje koji nisu obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive, ili u svrhu ostvarivanja takvih prava. Ako se u skladu s pravom Unije zahtijeva potvrda o invaliditetu, iskaznica za osobe s invaliditetom ili druga službena isprava za osobe s invaliditetom, europska iskaznica za osobe s invaliditetom ne bi se trebala zahtijevati kao dokaz invaliditeta, osim ako država članica odluči svoju nacionalnu potvrdu o invaliditetu, iskaznicu za osobe s invaliditetom ili drugu službenu ispravu za osobe s invaliditetom objediniti s europskom iskaznicom za osobe s invaliditetom.*

(38) *Ova se Direktiva ne primjenjuje na davanja iz sustava socijalne sigurnosti na temelju uredaba (EZ) br. 883/2004¹⁹ i (EZ) br. 987/2009²⁰ Europskog parlamenta i Vijeća, posebna doprinosna ili nedoprinosna novčana davanja ili davanja u naravi u području socijalne sigurnosti, socijalne zaštite ili zapošljavanja ni na socijalnu pomoć obuhvaćenu člankom 24. stavkom 2. Direktive 2004/38/EZ. Budući da je cilj ove Direktive olakšati ravnopravan pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju za osobe s invaliditetom kada putuju u drugu državu članicu ili je posjećuju u cilju kratkotrajnog boravka, ova se Direktiva također ne primjenjuje na plaćene ili neplaćene usluge koje se pružaju u svrhu dugoročnog uključivanja, rehabilitacije ili rehabilitacije osoba s invaliditetom ni na posebne uvjete ili povlašteno postupanje za pristup uslugama koje se osobama s invaliditetom nude s obzirom na njihove individualne potrebe i po ispunjenju dodatnih kriterija, na osnovi pojedinačne procjene ili odluke o pravu na određene usluge na temelju invaliditeta, koje se razlikuju od usluga koje se pružaju osobama s invaliditetom koje ne ispunjavaju te dodatne kriterije. Međutim, provedba ove Direktive ne bi trebala služiti za isključivanje posebnih uvjeta ili povlaštenog postupanja koji se već nude osobama s invaliditetom iz njezina područja primjene tako da im se uvjetuje ispunjavanje dodatnih kriterija.*

¹⁹ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.).

²⁰ Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.).

(39) Radi boljeg informiranja **osoba s invaliditetom** o posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju dostupnima pri putovanju u drugu državu članicu ili posjetu drugoj državi članici i njihova lakšeg pristupa tim uvjetima ili povlaštenom postupanju **države članice** trebale bi sve relevantne informacije o uvjetima, pravilima, praksi i postupcima za ishođenje i kasniju upotrebu europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom objaviti na jasan, cjelovit i korisnicima prilagođen način i u pristupačnim oblicima za osobe s invaliditetom u skladu s relevantnim zahtjevima za pristupačnost usluga utvrđenima u Prilogu I. Direktivi (EU) 2019/882, **uključujući znakovni jezik, brajicu, pomoćne oblike i zvučne formate i funkcije. Države članice trebale bi nastojati osigurati da razina složenosti takvih informacija ne prelazi razinu B1 (prijelazni stupanj) Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike Vijeća Europe.**

(40) **Komisija bi trebala uspostaviti posebnu internetsku stranicu Unije. Na toj internetskoj stranici Unije trebale bi biti navedene poveznice na nacionalne internetske stranice svake države članice. Internetska stranica Unije trebala bi biti dostupna na svim službenim jezicima Unije, na međunarodnom znakovnom jeziku i na nacionalnim znakovnim jezicima država članica te u pristupačnom i lako čitljivom obliku, u skladu s relevantnim zahtjevima za pristupačnost za usluge utvrđenima u Prilogu I. Direktivi (EU) 2019/882. Informacije na toj internetskoj stranici trebale bi biti lako razumljive i njihova razina složenosti ne bi trebala premašivati razinu B1 (prijelazni stupanj) Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike Vijeća Europe.**

(41) Zbog nesporazuma, prepreka u komunikaciji ili nedovoljne osviještenosti osobama s invaliditetom, a posebice osobama s nevidljivim invaliditetom, ne pružaju se uvijek najprikladnija potpora i prilagodbe za njihov invaliditet, među ostalim kada putuju javnim prijevozom ili se obraćaju nacionalnim tijelima ili tijekom kriznih situacija. Kako bi se pružateljima usluga dao poticaj, a osobama s invaliditetom olakšao pristup posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju, države članice trebale bi javna tijela i privatne subjekte informirati o postojanju i upotrebi europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom te bi ih trebale poticati da osobama s invaliditetom na dobrovoljnoj osnovi nude posebne uvjete ili povlašteno postupanje. Države članice posebice mogu javna tijela i privatne subjekte poticati, primjerice, pružanjem informacija o mogućim posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju koji se trebaju nuditi i pružanjem osposobljavanja za podizanje razine osviještenosti o invaliditetu kako bi se zajamčila relevantnost, učinkovitost i uključivost posebnih uvjeta ili povlaštenog postupanja koji se nude. Države članice trebale bi nastojati sve takve mjere oblikovati, provesti i evaluirati uz savjetovanje s osobama s invaliditetom i organizacijama koje ih zastupaju.

- (42) *Javna tijela koja nude posebne uvjete ili povlašteno postupanje ili uvjete i prostore za parkiranje u korist osoba s invaliditetom trebala bi informacije o tome objaviti na jasan, cjelovit i korisnicima prilagođen način te u pristupačnim oblicima, među ostalim na službenim internetskim stranicama javnih tijela, ako postoje, ili drugim prikladnim sredstvima, u skladu s relevantnim zahtjevima za pristupačnost za usluge iz Priloga I. Direktivi (EU) 2019/882, uključujući znakovni jezik, brajicu, pomoćne oblike i zvučne formate i funkcije. Privatne subjekte koji nude posebne uvjete ili povlašteno postupanje ili uvjete i prostore za parkiranje u korist osoba s invaliditetom također bi trebalo poticati na to da informacije o tome objave na jasan, cjelovit i korisnicima prilagođen način te u pristupačnim oblicima.*
- (43) Države članice trebale bi, **uz potporu Komisije**, poduzeti **■** potrebne mjere kako bi **sprječile** rizik od krivotvorenja ili prijevare **u vezi s** europskom iskaznicom za osobe s invaliditetom ili europskom parkirnom kartom za osobe s invaliditetom i aktivno se boriti protiv prijevarnog **izdavanja, prijevorne** upotrebe i krivotvorenja navedenih isprava. **Države članice trebale bi razmjenjivati informacije o takvim slučajevima kako bi se osiguralo uzajamno povjerenje među državama članicama jer je uzajamno priznavanje statusa osobe s invaliditetom osnova za europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom. Države članice trebale bi osigurati da se svim mjerama poduzetima radi sprečavanja rizika od krivotvorenja ili prijevare poštuju prava osoba s invaliditetom i da takve mjere ne rezultiraju stigmatizacijom tih osoba. Pri oblikovanju i provedbi tih mjera države članice trebale bi se savjetovati s osobama s invaliditetom i organizacijama koje ih zastupaju.**

- (44) Kako bi se osigurala pravilna primjena ove Direktive, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi dopune ove Direktive utvrđivanjem digitalnih **značajki za fizičke** verzije europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom **■** u cilju **sprečavanja i borbe protiv prijevara** te izmjenom **podatkovnih polja** standardiziranih obrazaca **navedenih isprava utvrđenih u ovoj Direktivi ako su takve preinake potrebne u svrhu** prilagodbe obrasca razvoju tehnologije, sprečavanja krivotvorenja i prijevara **ili suzbijanja zloupotrebe ili nepravilne upotrebe** i radi osiguravanja interoperabilnosti.
- (45) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za **utvrđivanje pristupačne digitalne verzije europske iskaznice za osobe s invaliditetom i pristupačne digitalne verzije** europske parkirne karte za osobe s invaliditetom **za države članice koje vlastitu fizičku verziju odluče dopuniti digitalnom verzijom, kao i za utvrđivanje zajedničkih tehničkih specifikacija** za sigurnosne i digitalne značajke te pitanja interoperabilnosti **fizičkih verzija navedenih isprava**. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²¹.

²¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (46) *U skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća²² Komisija se pri pripremi delegiranih ili provedbenih akata koji utječu na zaštitu prava i sloboda pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka treba savjetovati s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka. Komisija se može savjetovati s Europskim odborom za zaštitu podataka i kada su takvi akti posebno važni za zaštitu prava i sloboda pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka.*
- (47) Države članice trebale bi osigurati odgovarajuća i djelotvorna sredstva za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom i njezina izvršenja te bi trebale uspostaviti odgovarajuće pravne lijekove, uključujući provjere usklađenosti i upravne *ili* sudske postupke, kako bi se zajamčilo da osobe s invaliditetom, osobe koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente, kao i javna tijela, *primjerice tijela za ravnopravnost*, privatna udruženja, organizacije, *posebice organizacije koje zastupaju osobe s invaliditetom*, ili drugi pravni subjekti koji imaju legitiman interes *za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom* mogu, *u skladu s nacionalnim pravom i praksom*, djelovati u ime osobe s invaliditetom *ili kao potpora* osobi s invaliditetom, *uz njezino odobrenje. Države članice trebale bi osigurati da se u tim sredstvima uzima u obzir članak 13. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom i načelo razumne prilagodbe definirano u članku 2. te konvencije.*

²² Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (48) Države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće mjere u slučaju kršenja ili neispunjenja obveza utvrđenih u ovoj Direktivi i prava obuhvaćenih njezinim područjem primjene. ***Te odgovarajuće mjere trebale bi biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće*** i mogu uključivati administrativne i financijske sankcije, kao što su ***upozorenja***, novčane kazne ili plaćanje ***primjerene*** naknade, kao i druge vrste sankcija.
- (49) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata osobito Poveljom ***i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom***. Ovom se Direktivom posebice želi osigurati potpuno poštovanje prava osoba s invaliditetom na ostvarivanje koristi od mjera čiji je cilj osigurati njihovu neovisnost, društvenu, ***ekonomsku*** i profesionalnu uključenost te sudjelovanje u životu zajednice te promicati primjenu članka 26. Povelje.
- (50) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno ***jačanje ostvarivanja prava osoba s invaliditetom na slobodno kretanje*** i povećanje njihove mogućnosti da putuju u druge države ***članice*** ili ih posjećuju ***te suzbijanje diskriminacije osoba s invaliditetom na taj način***, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka djelovanja kojim se uspostavlja okvir s pravilima i zajedničkim uvjetima oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju:

- (a) pravila kojima se uređuje izdavanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom ■ u korist takvih osoba kao dokaz statusa osobe s invaliditetom ili kao ***dokaz prava na određene usluge na temelju invaliditeta u cilju promicanja slobode kretanja*** za osobe s invaliditetom i olakšavanja kratkotrajnog boravka tih osoba u državi članici koja nije država članica njihova boravišta tako da im se omogući ***ravnopravan*** pristup svim posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju u pogledu usluga, aktivnosti ili sadržaja, među ostalim kada se oni pružaju bez naknade, ■ koji se nude ili su rezervirani za osobe s invaliditetom ***u toj državi članici, među ostalim one koje se služe životinjama pomagačima, i ako je primjenjivo za osobe*** koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući njihove osobne ***asistente***;

- (b) *pravila kojima se uređuje izdavanje europske parkirne karte za osobe s invaliditetom kao dokaz prava na uvjete i prostore za parkiranje rezervirane za osobe s invaliditetom u cilju promicanja slobode kretanja za osobe s invaliditetom i olakšavanja kratkotrajnog boravka tih osoba u državi članici koja nije država članica njihova boravišta tako da im se omogući ravnopravan pristup svim uvjetima i prostorima za parkiranje koji se nude ili su rezervirani za osobe s invaliditetom u toj državi članici i ako je primjenjivo za osobe koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući njihove osobne asistente;*
- (c) zajednički predlošci za europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom i europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na uvjete i prostore za parkiranje te na sve slučajeve u kojima javna tijela ili privatni subjekti osobama s invaliditetom nude posebne uvjete ili povlašteno postupanje u pogledu pristupa sljedećim uslugama, aktivnostima i sadržajima, **u kontekstu kratkotrajnog boravka:**
- (a) uslugama u smislu članka 57. UFEU-a;
 - (b) uslugama putničkog prijevoza;
 - (c) drugim aktivnostima i sadržajima, ■ među ostalim kada se oni pružaju bez naknade.

2. ***Države članice ovu Direktivu primjenjuju za razdoblja dulja od kratkotrajnog boravka na nositelje europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom koji sudjeluju u programu mobilnosti Unije, i to tijekom trajanja dotičnog programa.***

Države članice ujedno mogu odlučiti da će ovu Direktivu primjenjivati za razdoblja dulja od kratkotrajnog boravka za nositelje europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom koji je posjećuju ili borave na njihovu državnom području.

3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na:

- (a) davanja u području socijalne sigurnosti na temelju uređaba (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009;
- (b) posebna doprinosna ili nedoprinosna novčana davanja ili davanja u naravi u području socijalne sigurnosti, socijalne zaštite ili zapošljavanja;
- (c) socijalnu pomoć obuhvaćenu člankom 24. stavkom 2. Direktive 2004/38/EZ;
- (d) ***plaćene ili neplaćene usluge koje se pružaju za dugoročno uključivanje, rehabilitaciju ili rehabilitaciju osoba s invaliditetom;***
- (e) ***posebne uvjete ili povlašteno postupanje za pristup uslugama koje se nude osobama s invaliditetom s obzirom na njihove individualne potrebe i po ispunjenju dodatnih kriterija, na osnovi pojedinačne procjene ili odluke o pravu na određene usluge.***

4. Ova Direktiva ne utječe na nadležnost država članica za utvrđivanje uvjeta za procjenu i priznavanje statusa osobe s invaliditetom **ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta**, odnosno za dodjelu prava na uvjete i prostore za parkiranje rezervirane za osobe s invaliditetom. Ona ne utječe na nadležnost država članica da ■ na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini izdaju potvrdu o invaliditetu, iskaznicu za osobe s invaliditetom ili drugu službenu ispravu za osobe s invaliditetom, **uključujući odluku o pravu na određene usluge na temelju invaliditeta**.
5. Ova Direktiva ne **utječe** na nadležnost država članica za dodjeljivanje specifičnih pogodnosti ili posebnih uvjeta ili povlaštenog postupanja, kao što su besplatan pristup ili niže cijene u korist osoba s invaliditetom, **među ostalim onih koje se služe životinjama pomagačima**, te osoba koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući njihove osobne asistente, ili za zahtijevanje njihova dodjeljivanja.

6. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje prava koja osobe s invaliditetom ili osobe koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući njihove osobne asistente, **ili životinje pomagači** mogu imati na temelju drugih odredaba prava Unije ili nacionalnog prava kojim se provodi pravo Unije, uključujući ona kojima se osiguravaju specifične pogodnosti, posebni uvjeti ili povlašteno postupanje. **Europska iskaznica za osobe s invaliditetom ne zahtijeva se kao dokaz invaliditeta za pristup pravima iz ovog stavka ili ostvarivanje tih prava za koja se u skladu s pravom Unije može zahtijevati potvrda o invaliditetu, iskaznica za osobe s invaliditetom ili druga službena isprava za osobe s invaliditetom, osim ako relevantna država članica odluči nacionalnu potvrdu o invaliditetu, iskaznicu za osobe s invaliditetom ili drugu službenu ispravu za osobe s invaliditetom objediniti s europskom iskaznicom za osobe s invaliditetom.**

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „građanin Unije” znači osoba s državljanstvom države članice;
2. „član obitelji” znači član **obitelji** građanina Unije koji ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje **■**, **kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive 2004/38/EZ ili u smislu članka 3. stavka 2. te direktive**, bez obzira na **njegovo** državljanstvo;

3. „osobe s invaliditetom” znači osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima;
4. „osobni asistent” znači osoba koja je pratnja osobama s invaliditetom ili im pruža pomoć i priznata je kao takva u skladu s nacionalnim pravom ili praksom;
5. „posebni uvjeti ili povlašteno postupanje” znači **svi** specifični uvjeti, uključujući one koji se odnose na financijske uvjete, ili **svako** različito postupanje u pogledu pomoći i podrške **■** koji se nude osobama s invaliditetom ili, ako je primjenjivo, osobama koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente ili životinje pomagače, neovisno **o** tome nude li se na dobrovoljnoj osnovi ili na temelju pravnih obveza;
6. „uvjeti i prostori za parkiranje” znači parkirno mjesto rezervirano za osobe s invaliditetom **ili, ako je primjenjivo, osobe koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente, isključivo ili** općenito, kao i **sve** povezane parkirne pogodnosti ili povlašteni uvjeti koji se nude osobama s invaliditetom, **■** neovisno o tome nude li se na dobrovoljnoj osnovi ili na temelju pravne obveze;

7. **„kratkotrajni boravak” znači posjet drugoj državi članici ili boravak u njoj u trajanju do tri mjeseca;**
8. **„životinja pomagač” znači životinja koja pruža pomoć ili obavlja zadaće u korist osobe s invaliditetom u skladu s nacionalnim pravom i praksom.**

Članak 4.

Nositelji prava

Ova se Direktiva primjenjuje na:

- (a) građane Unije i članove obitelji čiji su status osobe s invaliditetom **ili pravo na određene usluge na temelju invaliditeta** priznala nadležna tijela vlasti **ili tijela** u njihovoj državi članici boravišta, **među ostalim** izdavanjem potvrde o invaliditetu, iskaznice **za osobe s invaliditetom** ili druge službene isprave u skladu s nacionalnim nadležnostima, praksom i postupcima, **a koje mogu pratiti ili im mogu pružati pomoć druge osobe**, uključujući osobne asistente, **ili to mogu činiti životinje pomagači, što može biti naznačeno slovom „A” na njihovoj iskaznici za osobe s invaliditetom;**

- (b) građane Unije i članove Unije čija su prava na uvjete i prostore za parkiranje rezervirane za osobe s invaliditetom priznala **nadležna tijela vlasti ili tijela** u njihovoj državi članici boravišta, **među ostalim** izdavanjem parkirne karte za osobe s invaliditetom ili druge isprave u skladu s nacionalnim nadležnostima, praksom i postupcima, **a koje mogu pratiti ili im mogu pružati pomoć druge osobe**, uključujući osobne asistente.

U pogledu točke (a) slovo „A” može se dodati i na europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom izdanu osobama s invaliditetom s povećanom potrebom za potporom, u skladu s nacionalnim pravom i praksom.

Članak 5.

Ravnopravan pristup osoba s invaliditetom posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju ■

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se nositeljima europske iskaznice za osobe s invaliditetom kada putuju u državu članicu koja nije država članica njihova boravišta ili je posjećuju omogući pristup svim posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju koji se nude u pogledu usluga, aktivnosti i sadržaja iz članka 2. stavka 1. na ravnopravnoj osnovi kao osobama s invaliditetom koje su nositelji potvrde o invaliditetu, iskaznice za osobe s invaliditetom ili druge službene isprave kojom im se priznaje status osobe s invaliditetom **ili pravo na određene usluge na temelju invaliditeta** u toj državi članici, **ako takva službena isprava postoji**.

2. Osim ako je drukčije predviđeno u ovoj Direktivi ili drugom pravu Unije, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi, ***ako posebni uvjeti ili povlašteno postupanje iz stavka 1. uključuju povoljne uvjete za osobe koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente, ili specifične uvjete za životinje pomagače, osigurale da se ti povoljni ili specifični uvjeti na ravnopravnoj osnovi nude osobama koje su pratnja nositeljima europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente, ili za životinje pomagače.***

Članak 6.

Ravnopravan pristup uvjetima i prostorima za parkiranje za osobe s invaliditetom

- 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se nositeljima europske parkirne karte za osobe s invaliditetom, kada putuju u državu članicu koja nije država članica njihova boravišta ili je posjećuju, u toj drugoj državi članici nudi pristup uvjetima i prostorima za parkiranje rezerviranima za osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi kao nositeljima parkirnih karata za osobe s invaliditetom izdanih u toj državi članici.***
- 2. Osim ako je drukčije navedeno u ovoj Direktivi ili drugom pravu Unije, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi, ako uvjeti i prostori za parkiranje iz stavka 1. uključuju povoljne uvjete za osobe koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente, osigurale da osobe koje su pratnja nositeljima europske parkirne karte za osobe s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući osobne asistente, ostvaruju ravnopravan pristup tim povoljnim uvjetima.***

Poglavlje II.

Europska iskaznica za osobe s invaliditetom i europska parkirna karta za osobe s invaliditetom

Članak 7.

Obrazac, uzajamno priznavanje, izdavanje i valjanost europske iskaznice za osobe s invaliditetom

1. Svaka država članica uvodi **fizičku verziju** europske iskaznice za osobe s invaliditetom prema zajedničkom standardiziranom **i pristupačnom** obrascu utvrđenom u Prilogu I. Države članice u fizičku verziju te iskaznice unose **QR kod i druge digitalne značajke koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje i suzbijanje prijevара kako je utvrđeno u delegiranim aktima iz stavka 7. prvog podstavka ovog članka, u razumnom roku nakon njihova donošenja, a najkasnije ... [42 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive].**
2. Europske iskaznice za osobe s invaliditetom koje izdaju države članice uzajamno se priznaju u svim državama članicama.

3. Nadležna tijela vlasti **ili tijela** u državama članicama izdaju, produljuju ili oduzimaju europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom u skladu sa svojim nacionalnim pravilima, postupcima i praksom. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2016/679, države članice osiguravaju sigurnost, cjelovitost, autentičnost i povjerljivost podataka koji se prikupljaju i pohranjuju za potrebe ove Direktive. Nadležno tijelo vlasti **ili tijelo** odgovorno za izdavanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom smatra se voditeljem obrade kako je definiran u članku 4. točki 7. Uredbe (EU) 2016/679 i snosi odgovornost za obradu osobnih podataka. Suradnja s vanjskim pružateljima usluga ne isključuje odgovornost države članice koja proizlazi iz prava Unije ili nacionalnog prava za kršenje obveza u pogledu osobnih podataka.
4. Europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom izdaje ili produljuje država članica boravišta izravno ili na zahtjev osobe s invaliditetom **ili ovlaštene osobe, na temelju nacionalnog prava. Ako se europska iskaznica za osobe s invaliditetom ne izdaje izravno, osobe s invaliditetom obavješćuje se o mogućnosti podnošenja zahtjeva za tu iskaznicu.** Ta se iskaznica **nositelju prava** izdaje ili produljuje **besplatno i u istom roku koji se primjenjuje na** izdavanje potvrda o invaliditetu, iskaznica za osobe s invaliditetom ili drugih službenih isprava **ili na postupak** za priznavanje statusa osobe s invaliditetom **ili prava na određene usluge na temelju invaliditeta. Države članice mogu odlučiti naplaćivati pristojbu za troškove povezane s ponovnim izdavanjem europske iskaznice za osobe s invaliditetom u slučaju gubitka ili oštećenja. Ako se takva pristojba naplaćuje, države članice osiguravaju da ona ne premašuje relevantne administrativne troškove ili da se njome osobe s invaliditetom ne odvraća od podnošenja zahtjeva za ponovno izdavanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom.**

5. Europska iskaznica za osobe s invaliditetom izdaje se u fizičkoj verziji i dopunjuje se *pristupačnom* digitalnom verzijom *u razumnom roku nakon što Komisija utvrdi tehničke specifikacije iz članka 9. stavka 2., a najkasnije... [42 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive]*. Osobe s invaliditetom mogu *zatražiti fizičku verziju iskaznice*, njezinu digitalnu verziju ili *obje verzije*. *Digitalna verzija europske iskaznice za osobe s invaliditetom ne sadržava druge osobne podatke osim onih utvrđenih za fizičku verziju kako su navedeni u Prilogu I. Osobni podaci sadržani u digitalnoj verziji šifrirani su i uspostavljene su tehničke mjere opreza kako bi se osiguralo da medij za pohranu čitaju samo ovlašteni korisnici.*
6. Valjanost europske iskaznice za osobe s invaliditetom *određuje* država članica *izdavateljica*. *Države članice osiguravaju najdulju moguću valjanost europske iskaznice za osobe s invaliditetom, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, trajanje valjanosti potvrde o invaliditetu, iskaznice za osobe s invaliditetom ili druge službene isprave ili trajanje postupka* kojim se priznaje status osobe s invaliditetom *ili pravo na određene usluge* od strane nadležnog tijela vlasti *ili tijela* države članice *u kojoj osoba s invaliditetom ima boravište.*

7. **Komisija do ... [12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive]** donosi delegirane akte u skladu s člankom 14. radi dopune ove Direktive sljedećim:
- (a) **uspostavom QR koda i, prema potrebi, drugih najsuvremenijih digitalnih značajki za fizičku verziju europske iskaznice za osobe s invaliditetom koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje i suzbijanje prijevара; i**
 - (b) **utvrđivanjem digitalnih značajki kojima se osigurava sigurnost fizičke verzije europske iskaznice za osobe s invaliditetom, uključujući odgovarajuće sigurnosne mjere za osobne podatke u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, te pitanja interoperabilnosti, kao što su zajedničke aplikacije Unije za čitanje podataka sadržanih u digitalnim značajkama u fizičkoj verziji iskaznice koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje i suzbijanje prijevара.**
8. **Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 14. radi izmjene ove Direktive preinakom *podatkovnih polja* standardiziranog obrasca za europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom *utvrđenog u Prilogu I. ako je takva preinaka potrebna radi* prilagodbe obrasca razvoju tehnologije, ■ u svrhu sprečavanja krivotvorenja i prijevара *ili radi* suzbijanja zloupotrebe ili nepravilne upotrebe i osiguravanja interoperabilnosti. *U tim se delegiranim aktima državama članicama daje dovoljno vremena za provedbu takvih preinaka.***

Članak 8.

Obrazac, uzajamno priznavanje, izdavanje i valjanost europske parkirne karte za osobe s invaliditetom

1. Svaka država članica uvodi **fizičku verziju** europske parkirne karte za osobe s invaliditetom prema zajedničkom standardiziranom i **pristupačnom** obrascu utvrđenom u Prilogu II. Države članice u fizičku verziju te karte unose **QR kod i druge digitalne značajke koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje i suzbijanje prijevara utvrđene u delegiranim aktima iz stavka 7. ovog članka, u razumnom roku nakon njihova donošenja, a najkasnije ... [42 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive].**
2. Europske parkirne karte za osobe s invaliditetom koje izdaju države članice uzajamno se priznaju u svim državama članicama.

3. Nadležna tijela vlasti **ili tijela** u državama članicama izdaju, produljuju ili oduzimaju europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom u skladu sa svojim nacionalnim pravilima, postupcima i praksom. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2016/679, države članice osiguravaju sigurnost, autentičnost i povjerljivost osobnih podataka koji se prikupljaju i pohranjuju za potrebe ove Direktive. Nadležno tijelo vlasti **ili tijelo** odgovorno za izdavanje europske parkirne karte za osobe s invaliditetom smatra se voditeljem obrade kako je definiran u članku 4. točki 7. Uredbe (EU) 2016/679 i snosi odgovornost za obradu osobnih podataka. Suradnja s vanjskim pružateljima usluga ne isključuje odgovornost države članice koja proizlazi iz prava Unije ili nacionalnog prava za kršenje obveza u pogledu osobnih podataka.
4. Europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom izdaje ili produljuje država članica boravišta na zahtjev osobe s invaliditetom **ili ovlaštene osobe, na temelju nacionalnog prava**. Ta se karta izdaje ili produljuje u razumnom roku od najviše **90 dana** od datuma podnošenja zahtjeva, **osim ako su u tijeku potrebne procjene**. Države članice mogu europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom **izdati i produljiti besplatno ili uz naplatu pristojbe za troškove povezane s njezinim izdavanjem i produljenjem. Ako se takva pristojba naplaćuje, države članice osiguravaju da ona ne premašuje relevantne administrativne troškove ili da se njome osobe s invaliditetom ne sprečava u tome da zatraže europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom odnosno da ih se njome od toga ne odvraća.**

5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da europska parkirna karta za osobe s invaliditetom ***na zahtjev nositelja prava za njezino izdavanje, a u svakom slučaju do ... [pet godina od stupanja na snagu ove Direktive]***, zamijeni sve postojeće **█** parkirne karte za osobe s invaliditetom izdane u skladu s Preporukom 98/376/EZ na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. ***Do tog datuma države članice mogu dopustiti da parkirne karte za osobe s invaliditetom izdane prije ... [42 mjeseca od stupanja na snagu ove Direktive] u skladu s Preporukom 98/376/EZ imaju na njihovu državnom području isti učinak kao europska parkirna karta za osobe s invaliditetom.***
6. Europska parkirna karta za osobe s invaliditetom izdaje se ili produljuje u fizičkoj verziji. ***Države članice mogu odlučiti fizičku verziju karte dopuniti digitalnom verzijom nakon što Komisija utvrdi tehničke specifikacije iz članka 9. stavka 2. U državama članicama u kojima se fizička verzija karte dopunjuje digitalnom verzijom osobe s invaliditetom mogu zatražiti kartu u fizičkoj verziji, a ako to žele, mogu je zatražiti i u fizičkoj i digitalnoj verziji. Digitalna verzija ne sadržava druge osobne podatke osim onih utvrđenih za fizičku verziju europske parkirne karte za osobe s invaliditetom kako su navedeni u Prilogu II. Osobni podaci sadržani u digitalnoj verziji šifrirani su i uspostavljene su tehničke mjere opreza kako bi se osiguralo da medij za pohranu čitaju samo ovlašteni korisnici.***

7. **Komisija do ... [12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive]** donosi delegirane akte u skladu s člankom 14. radi dopune ove Direktive sljedećim:
- (a) **uspostavom QR koda i, prema potrebi, drugih najsuvremenijih digitalnih značajki za fizičku verziju europske parkirne karte za osobe s invaliditetom koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje i suzbijanje prijevара; i**
 - (b) **utvrđivanjem zajedničkih tehničkih specifikacija kojima se osigurava sigurnost fizičke verzije europske parkirne karte za osobe s invaliditetom, uključujući odgovarajuće sigurnosne mjere za osobne podatke u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, te pitanja interoperabilnosti, kao što su zajedničke aplikacije Unije za čitanje podataka sadržanih u digitalnim značajkama karte u fizičkoj verziji koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje i suzbijanje prijevара.**
8. **Komisija je ujedno ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 14.** radi izmjene ove Direktive preinakom **podatkovnih polja** standardiziranog obrasca za europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom **utvrđenog u Prilogu II. ako je takva preinaka potrebna radi** prilagodbe obrasca razvoju tehnologije, u **svrhu** sprečavanja krivotvorenja i prijevара **ili radi** suzbijanja zloupotrebe ili nepravilne upotrebe i osiguravanja interoperabilnosti. **U tim se delegiranim aktima državama članicama daje dovoljno vremena za provedbu takvih preinaka.**

Poglavlje III.

Zajedničke odredbe

Članak 9.

Digitalne verzije i zajedničke tehničke specifikacije

- 1. Komisija donosi provedbene akte kako bi se utvrdile pristupačne digitalne verzije za europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom i europsku parkirnu kartu za osobe s invaliditetom, s podatkovnim poljima utvrđenima u Prilogu I. odnosno Prilogu II. te kako bi se osigurala interoperabilnost.*
- 2. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju zajedničke tehničke specifikacije medija za pohranu digitalnih podataka u vezi s pitanjima kao što su provjera valjanosti europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom i njihova serijskog broja ili broja predmeta, u vezi s kontrolom njihove autentičnosti, sprečavanjem krivotvorenja i prijevare, mogućnošću čitanja tih isprava u državama članicama i njihovom upotrebom u lisnici za digitalni identitet na razini Unije.*

3. Provedbeni akti iz stavaka 1. i 2. donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.
4. **Prije donošenja provedbenog akta Komisija se savjetuje s osobama s invaliditetom i organizacijama koje ih zastupaju, kao i sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva²³ od 13. travnja 2016.**

Članak 10.

Nadzor i usklađenost

1. Države članice, **uz potporu Komisije**, poduzimaju potrebne mjere kako bi **spriječile** rizik od krivotvorenja ili prijevare i aktivno se bore protiv prijevarnog **izdavanja**, prijevarne upotrebe i krivotvorenja europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom.

²³ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

2. ***Ako država članica na svojem državnom području otkrije ozbiljnu ili sustavnu zloupotrebu europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom*** koje je izdala druga država članica, ***ta država članica*** o tome ***obavješćuje*** državu članicu izdavateljicu. Država članica izdavanja poduzima odgovarajuće daljnje korake u skladu s nacionalnim pravom ili praksom. ***Države članice razmjenjuju informacije o zloupotrebi navedenih isprava.***
3. Države članice ***prema potrebi*** provjeravaju usklađenost s obvezama koje proizlaze iz europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom te s povezanim pravima osoba koje su nositelji tih isprava, ***među ostalim kada je riječ o životinjama pomagačima***, i osoba koje su pratnja osobama s invaliditetom ili im pružaju pomoć, uključujući njihove osobne asistente.

Članak 11.

Pristupačnost informacija i podizanje osviještenosti

1. ***Države članice uvjete, pravila, praksu i postupke za izdavanje, produljenje i oduzimanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom objavljuju u pristupačnim oblicima, među ostalim u digitalnim i lako čitljivim oblicima, te na zahtjev u pomoćnim oblicima koje zatraže osobe s invaliditetom.***

2. *Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za podizanje osviještenosti javnosti te osobe s invaliditetom i organizacije koje ih zastupaju informiraju, među ostalim na pristupačan način, o postojanju europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom te o uvjetima za njihovo ishođenje, upotrebu i produljenje. Komisija u suradnji s državama članicama provodi europsku kampanju za senzibilizaciju i kontinuirano promiče podizanje osviještenosti i širenje informacija o provedbi ove Direktive.*
3. *Države članice poduzimaju mjere za podizanje osviještenosti javnih tijela i privatnih subjekata o postojanju i upotrebi europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom te potiču ta tijela i subjekte da osobama s invaliditetom dobrovoljno nude posebne uvjete ili povlašteno postupanje te uvjete i prostore za parkiranje u što širem spektru usluga, drugih aktivnosti i sadržaja.*
4. *Informacije iz stavaka 1. i 2. ovog članka stavljaju se na raspolaganje besplatno na jasan, cjelovit, korisnicima prilagođen i lako pristupačan način, u skladu s relevantnim zahtjevima za pristupačnost za usluge utvrđenima u Prilogu I. Direktivi (EU) 2019/882, među ostalim na službenim internetskim stranicama javnih tijela, ili drugim prikladnim sredstvima.*

Članak 12.

Nadležna tijela vlasti ili tijela i kontaktne točke

- 1. Države članice imenuju jedno ili više nadležnih tijela vlasti ili tijela odgovornih za izdavanje, produljenje i oduzimanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom.***
- 2. Države članice imenuju jednu ili više nacionalnih kontaktnih točaka kako bi olakšale dijalog između država članica i Komisije o pravilnom prenošenju i provedbi ove Direktive. U roku od ... [šest mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive] države članice obavješćuju Komisiju o svojim kontaktnim točkama.***

Članak 13.

Organizacije koje zastupaju osobe s invaliditetom

Države članice osiguravaju aktivno savjetovanje s organizacijama koje zastupaju osobe s invaliditetom i njihovo sudjelovanje u razvoju, provedbi i evaluaciji europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom.

Poglavlje IV.

Delegirane i provedbene ovlasti

Članak 14.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavaka 7. i 8. i članka 8. stavaka 7. i 8. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od ***pet godina od ...*** [datum stupanja na snagu ove Direktive]. ***Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.***
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavaka 7. i 8. te članka 8. stavaka 7. i 8. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje *s osobama s invaliditetom i organizacijama koje ih zastupaju, kao i* sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavaka 7. ili 8. ili članka 8. stavaka 7. ili 8. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 15.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Poglavlje V.

Završne odredbe

Članak 16.

Izvršenje i pravni lijekovi

1. Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih i učinkovitih sredstava za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom ***i njezina izvršenja***.
2. Sredstva iz stavka 1. uključuju:
 - (a) ***odredbe kojima se, u skladu s nacionalnim pravom i praksom, osobama s invaliditetom ili zastupnicima koje su one imenovale i koji djeluju u njihovo ime i uz njihovo odobrenje ili odobrenje njihova zakonskog skrbnika omogućuje podnošenje žalbe protiv odluke nadležnih tijela vlasti ili tijela koja se odnosi na izdavanje, produljenje ili oduzimanje europske iskaznice za osobe s invaliditetom ili europske parkirne karte za osobe s invaliditetom;***
 - (b) odredbe kojima se osobama s invaliditetom omogućuje da se u skladu s nacionalnim pravom obrate sudovima ili nadležnim upravnim tijelima u slučaju ***nepoštovanja ili kršenja obveza ili*** prava predviđenih ovom Direktivom i **█** nacionalnim odredbama kojima se provodi ova Direktiva;

(c) odredbe kojima se **jednom ili više sljedećih tijela, kako su utvrđena nacionalnim pravom**, omogućuje da u skladu s nacionalnim pravom i postupcima pred sudovima ili nadležnim upravnim tijelima u ime osoba s invaliditetom ili kao potpora osobama s invaliditetom radi **zaštite njihovih prava** i uz njihovo odobrenje sudjeluju u bilo kojem sudskom ili upravnom postupku predviđenom za izvršenje obveza na temelju ove Direktive:

(a) **javnim tijelima;**

(b) **privatnim udruženjima, organizacijama ili drugim pravnim subjektima koji imaju legitiman interes za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom, kao što su organizacije koje zastupaju osobe s invaliditetom.**

Članak 17.

Neusklađenost i sankcije

1. Države članice **u skladu s nacionalnim pravom i praksom** utvrđuju pravila o **odgovarajućim mjerama, kao što su sankcije**, koje se primjenjuju **na javna tijela ili privatne subjekte u slučaju neusklađenosti** s nacionalnim odredbama donesenima na temelju ove Direktive **ili kršenja** tih odredaba i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja provedbe tih pravila.

2. Predviđene **mjere** moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvrćajuće te popraćene djelotvornim korektivnim mjerama.

Članak 18.

Pristup informacijama

1. Države članice osiguravaju da **■** javna tijela objavljuju informacije o posebnim uvjetima ili ***povlaštenom postupanju ili o uvjetima i prostorima za parkiranje koje nude osobama s invaliditetom*** na temelju članka 5. i 6., ***među ostalim na svojim internetskim stranicama, ako postoje, ili drugim prikladnim sredstvima.***

Svaka država članica uspostavlja nacionalne internetske stranice koje sadržavaju opće informacije o cilju i upotrebi europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom, a na kojima se, među ostalim i prema potrebi, navode nadležna tijela vlasti ili tijela odgovorna za izdavanje, produljenje i oduzimanje tih isprava. Te internetske stranice ujedno sadržavaju raspoložive opće informacije o posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju koje javna tijela nude osobama s invaliditetom te preusmjeravaju korisnike na specifične internetske stranice relevantnih javnih tijela u svrhu pristupa detaljnijim informacijama. Navedene internetske stranice također mogu sadržavati takve informacije pribavljene od privatnih subjekata na nacionalnoj razini.

2. *Države članice također potiču privatne subjekte da informacije o posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju i o uvjetima i prostorima za parkiranje koje nude na temelju članaka 5. i 6. objavljuju u pristupačnim oblicima.*

3. Informacije iz *stavaka 1. i 2.* ovog članka stavljaju se na raspolaganje besplatno na jasan, cjelovit, korisnicima prilagođen i lako pristupačan način, **█** na službenim internetskim stranicama privatnih subjekata ili javnih tijela, ako postoje, ili drugim prikladnim sredstvima u skladu s relevantnim zahtjevima za pristupačnost za usluge iz Priloga I. Direktivi (EU) 2019/882.

4. *U skladu s relevantnim pravom Unije, pružatelji usluga prekograničnog prijevoza putnika, ako je primjenjivo, osiguravaju da se putnicima koji su nositelji europske iskaznice za osobe s invaliditetom nude ili stave na raspolaganje jasne informacije o posebnim uvjetima ili povlaštenom postupanju koji se primjenjuju na različitim dionicama njihova putovanja.*

Članak 19.

Internetska stranica Unije

- 1. Komisija do ... [48 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive] uspostavlja posebnu internetsku stranicu Unije posvećenu europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom i europskoj parkirnoj karti za osobe s invaliditetom. Na toj internetskoj stranici Unije navode se poveznice na nacionalne internetske stranice iz članka 18.***
- 2. Internetska stranica Unije dostupna je na svim službenim jezicima Unije, na međunarodnom znakovnom jeziku i na nacionalnim znakovnim jezicima država članica te u pristupačnom i lako čitljivom obliku, u skladu s relevantnim zahtjevima za pristupačnost za usluge utvrđenima u Prilogu I. Direktivi (EU) 2019/882. Informacije na internetskoj stranici Unije lako su razumljive i njihova razina složenosti ne premašuje razinu B1 (prijelazni stupanj) Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike Vijeća Europe.***

Članak 20.

Izješćivanje i procjena

1. Komisija do ... [78 mjeseci **od** datuma stupanja na snagu ove Direktive], a nakon toga svake **ćetiri** godine, Europskom parlamentu, Vijeću, Gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija podnosi izvješće o primjeni ove Direktive.
2. U izvješću **iz stavka 1.**, razmatra se, među ostalim, upotreba europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom s obzirom na društveni, gospodarski, **tehnološki i drugi relevantni** razvoj, **a osobito učinak svih pristojbi, razmjer u kojem je provedba ove Direktive ostvarila svoje ciljeve i njezino međudjelovanje s drugim relevantnim pravnim aktima Unije** kako bi se procijenila potreba za preispitivanjem ove Direktive.

To izvješće uključuje i analizu konkretnih nepovoljnih situacija koje proizlaze iz interseksijske diskriminacije, koja se smatra diskriminacijom na temelju kombinacije invaliditeta i bilo koje druge osnove zaštićene direktivama Vijeća 79/7/EEZ²⁴, 2000/43/EZ²⁵, 2000/78/EZ²⁶ ili 2004/113/EZ²⁷, s posebnim naglaskom na ženama i djevojčicama s invaliditetom.

3. ***Komisija do... [54 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive] provodi procjenu svih preostalih nedostataka povezanih sa slobodnim kretanjem osoba s invaliditetom. Komisija ishod te procjene uzima u obzir pri odlučivanju o tome je li potrebno daljnje djelovanje na razini Unije kako bi se uklonili takvi nedostaci.***
4. Države članice pravodobno i na njezin zahtjev Komisiji dostavljaju informacije koje su joj potrebne za sastavljanje izvješća iz stavka 1.

²⁴ Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti (SL L 6, 10.1.1979., str. 24.).

²⁵ Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo (SL L 180, 19.7.2000., str. 22.).

²⁶ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2.12.2000., str. 16.).

²⁷ Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga (SL L 373, 21.12.2004., str. 37.).

5. *U izvješću iz stavka 1.* uzimaju se u obzir stajališta osoba s invaliditetom, relevantnih nevladinih organizacija, a *osobito* organizacija koje zastupaju osobe s invaliditetom i *gospodarskih dionika*.

Članak 21.

Prenošenje

1. Države najkasnije članice do [30 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

One primjenjuju te mjere od ... [42 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive].

2. Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 22.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 23.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

PRILOG I.

OBRAZAC ZA EUROPSKU ISKAZNICU ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Tekst na PREDNJOJ STRANI: „European Disability Card” na engleskom jeziku *i na jeziku ili jezicima države članice izdavateljice* („Europska iskaznica za osobe s invaliditetom”).

POLEĐINA: informacije u skladu s odlukom države članice izdavateljice na jeziku ili jezicima te države članice.

BE European Disability Card
[national language]

A

[national language]/Name

[national language]/Surname

[national language]/Date of birth

[national language]/Card serial number

[national language]/Date of issuance

[national language]/Expiry date

1. Veličina iskaznice u skladu je **formatom ID-1 utvrđenim normom ISO/IEC 7810**.

2. Iskaznica sadržava:

- sliku nositelja iskaznice;
- prezime i ime nositelja iskaznice;
- datum rođenja nositelja iskaznice;
- serijski broj **ili broj** predmeta iskaznice.

3. Iskaznica je svjetloplave i tamnoplave boje, u skladu sa slikom u ovom Prilogu, za koje se upotrebljavaju sljedeći kodovi:

- tamnoplava: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
- svjetloplava: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 0, 110, 183

4. Na kartici je naveden njezin **datum izdavanja i** datum isteka.
5. Iskaznica sadržava oznaku države u plavom krugu.
6. Upotrebljava se font ARIAL Regular **ili, ako to nije moguće, Sans Serif. Između prednje i pozadinske boje prisutan je dovoljan kontrast.**
7. Riječi „Europska iskaznica za osobe s invaliditetom” navedene su u fontu Arial i na brajici u dimenzijama Marburg.
8. Neobvezno slovo „A” (otisnuto i na brajici) može se dodati ako iskaznica daje osobi s invaliditetom pravo na pratnju jednog ili više osobnih asistenata **ili drugih osoba koje su njihova pratnja ili im pružaju pomoć priznatih na temelju nacionalnog prava ili prakse ili na pratnju životinja pomagača. Slovo „A” može se dodati i za osobe s invaliditetom s povećanom potrebom za potporom, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom.**
9. **QR kod i potencijalno druge digitalne** značajke koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje prijevara dodaju se nakon donošenja **delegiranog akta** iz članka 7. stavka 7.

Digitalne značajke u fizičkoj verziji kartice mogu sadržavati druge osobne podatke osim onih utvrđenih za fizičku verziju kako su navedeni u ovom Prilogu. Međutim, pristup tim podacima ograničen je na javna tijela države članice izdavateljice i samo na ovlaštene korisnike. Obrada tih osobnih podataka provodi se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

10. *Unosi se navode na engleskom jeziku i na jeziku ili jezicima države članice izdavateljice. Ako država članica želi unose navesti na jeziku koji nije bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, irski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski i talijanski, ona to čini ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Priloga. Ako država članica unose navodi na bugarskom ili grčkom jeziku, ona izrađuje verziju karte upotrebom latinice.*

PRILOG II.

OBRAZAC ZA EUROPSKU PARKIRNU KARTU ZA OSOBE S INVALIDITETOM
PREDNJA STRANA

**EUROPEAN PARKING
CARD FOR PERSONS
WITH DISABILITIES**

[NATIONAL LANGUAGE]

[national language]/Date of issuance:

[national language]/Expiry date:

[national language]/Card serial number:

[national language]/ Issuing authority/organisation:

[national language]/Vehicle plate number (optional):

BE

POLEĐINA

<p>[national language]/Surname:</p> <p>[national language]/Forename:</p> <p>[national language]/Date of birth:</p>	<p>This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned.</p> <p>[national language]</p> <p>When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes.</p> <p>[national language]</p>
--	---

1. Europska parkirna karta za osobe s invaliditetom ima sljedeće dimenzije:
 - visina: 106 mm
 - širina: 148 mm
2. Karta je tamnoplave i žute boje, kako je utvrđeno na slikama u ovom Prilogu, za koje se upotrebljavaju sljedeći kodovi:
 - tamnoplava: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
 - žuta: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 255, 237, 0

3. Europska parkirna karta za osobe s invaliditetom podijeljena je okomito na dva dijela i na prednjoj strani i na poledini.

(a) Lijevi dio prednje strane sadržava:

- tamnoplavi simbol osobe u invalidskim kolicima na žutoj pozadini;
- **datum izdavanja i** datum isteka karte;
- serijski broj karte;
- naziv **█** tijela izdavatelja ili organizacije izdavateljice;
- oznaku registarskih pločica **ako** se karta odnosi **na** konkretno vozilo i ako to zahtijeva država članica; **za države članice koje ne zahtijevaju navođenje oznake registarske pločice, karta ne sadržava odgovarajuće podatkovno polje.**

(b) Desni dio prednje strane sadržava:

- riječi „European Parking Card for persons with disabilities” pisane velikim tiskanim slovima na **engleskom jeziku i na nacionalnim** jezicima države članice izdavateljice („Europska parkirna karta za osobe s invaliditetom”) **i na brajici u dimenzijama Marburg;**

- u pozadini razlikovnu oznaku države članice izdavateljice unutar prstena zvijezda koji simbolizira Uniju;
- ***QR kod i potencijalno druge digitalne značajke koje se služe elektroničkim sredstvima za sprečavanje prijevара koje se trebaju dodati nakon donošenja delegiranog akta iz članka 8. stavka 7.***

Digitalne značajke u fizičkoj verziji karte mogu sadržavati druge osobne podatke osim onih utvrđenih za fizičku verziju kako su navedeni u ovom Prilogu. Međutim, pristup tim podacima ograničen je na javna tijela države članice izdavateljice i samo na ovlaštene korisnike. Obrada tih osobnih podataka u provodi se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

(c) Lijevi dio poleđine sadržava:

- prezime i ime nositelja karte;
-
- datum rođenja nositelja karte.

■

(d) Desna strana poledine sadržava **na engleskom jeziku i na nacionalnom jeziku ili jezicima države članice izdavateljice sljedeće:**

- izjavu „Nositelj karte ostvaruje pravo na lokalne uvjete i prostore za parkiranje rezervirane za osobe s invaliditetom dostupne u dotičnoj državi članici.”;
- izjavu „Karta pri parkiranju mora biti istaknuta na prednjem dijelu vozila tako da njezina prednja strana bude vidljiva za potrebe provjere”.

4. **█** Unosi se prikazuju na **engleskom jeziku i na** jeziku ili jezicima države članice izdavateljice. Ako država članica želi unose prikazati na jeziku koji nije bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, irski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski ili talijanski, to čini ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Priloga. Ako država članica unose navodi na bugarskom ili grčkom jeziku, izrađuje verziju karte upotrebom **█** latinice.

█

Or. en